

Wytyczne opracowywania prac dyplomowych
na kierunkach: Zdrowie Publiczne, Dietetyka,
Ratownictwo Medyczne, Koordynowana Opieka Senioralna, Fizjoterapia
Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

I. Wytyczne ogólne opracowania prac dyplomowych

1. Praca dyplomowa jest pracą wykonywaną samodzielnie przez Studenta, pod kierunkiem wybranego promotora, posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub (za zgodą Dziekana) stopień naukowy doktora.

Promotorem jest nauczycielem akademickim kierującym przygotowaniem pracy dyplomowej. Zasady wyznaczania nauczycieli akademickich, o których mowa w ust. 2 i 3 Zarządzenie nr 87/2019 oraz zasady zmiany promotora określa Regulamin.

2. Praca dyplomowa musi spełniać kryteria pracy badawczej (oryginalnej) tak by realizowała cel, jakim jest rozwiązanie określonego problemu badawczego. Na kierunkach o profilu praktycznym praca dyplomowa powinna zawierać elementy jednoznacznie wykazujące na zdobycie i opanowanie umiejętności praktycznych przez przyszłych absolwentów. Temat pracy dyplomowej powinien być związany z kierunkiem kształcenia studenta i profilem naukowym promotora.

3. Praca dyplomowa powinna być pracą przedstawiającą nowe, niepublikowane wcześniej wyniki badań własnych studenta z uzasadnieniem celu ich podjęcia, opisem materiałów i metod badawczych oraz interpretacją i określeniem znaczenia uzyskanych wyników.

4. Pracę dyplomową może stanowić w szczególności:

1) praca pisemna;

2) opublikowany artykuł;

3) praca projektowa;

4) praca konstrukcyjna lub technologiczna.

5. Za pracę dyplomową może być uznana również praca, która powstała w ramach studenckiego ruchu naukowego lub wynalazczego.

II. Wytyczne szczegółowe opracowania prac dyplomowych

Układ pracy powinien zawierać: stronę tytułową, spis treści, wykaz skrótów, wstęp, cele pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję (omówienie wyników), wnioski oraz streszczenie i piśmiennictwo, wykazy tabel, rycin, wykresów, jeżeli zostały umieszczone w pracy, a także załączniki, w szczególności:

- a) wzór ankiety wykorzystanej do badań,
- b) wzór zgody pacjenta ma udział w badaniach,
- c) informacje dla pacjentów uczestniczących w badaniach o ich o rodzaju i zakresie wykonywanych czynności,
- d) treść cytowanego aktu prawnego, jeżeli w całości jest istotny dla pracy.

Praca dyplomowa może zawierać:

- 1) dedykację,
- 2) podziękowanie,
- 3) nazwę projektu, w ramach realizacji którego powstała praca,
- 4) informację o źródłach finansowania

– które należy zamieścić po stronie tytułowej.

Strony pracy dyplomowej numeruje się cyframi arabskimi umieszczonymi w dolnym zewnętrznym rogu strony. Na stronie tytułowej oraz stronach zawierających informacje, o których mowa w ust. 3 Zarządzenie nr 87/2019 nie umieszcza się numeru, ale wlicza się je do liczby stron pracy.

Praca dyplomowa powinna być napisana poprawnym i zrozumiałym językiem, w trzeciej osobie liczby pojedynczej, za zachowaniem zasad właściwych dla opracowań naukowych.

- **STRONA TYTUŁOWA** powinna zawierać: nazwę uczelni, nazwę wydziału, kierunku studiów, rodzaj studiów (stopień), imię i nazwisko autora pracy, nr albumu studenta, kierunek studiów, tytuł pracy w języku polskim, pod którym kierunkiem i gdzie została wykonana (imię i nazwisko promotora pracy oraz/lub imię i nazwisko opiekuna naukowego pracy, Zakład i Katedra) oraz miejsce i rok ukończenia pracy (wzór nr 1);
- **SPIS TREŚCI** – chronologiczne zestawienie nazw rozdziałów i podrozdziałów wraz z informacją o stronach, na których rozpoczynają się poszczególne części pracy;
- **WSTĘP/WPROWADZENIE** (część teoretyczna) – przedstawienie tematu pracy i teoretyczne wprowadzenie do części praktycznej, które powinno opisywać ważność i celowość podejmowanego tematu. Teoretyczna część pracy powinna zawierać gruntowną, syntetyczną i udokumentowaną prezentację teorii analizowanego tematu opartą na

specjalistycznym piśmiennictwie (część teoretyczna powinna zajmować maks. 30% jej objętości);

- **CELE PRACY**
- **MATERIAŁ I METODY** – część metodyczna pracy, która powinna uwzględniać: opis materiału lub obiektu badań, opis i sposób doboru badanej populacji (w przypadku ludzi: wiek, płeć, kryteria włączenia do oraz wykluczenia z badania), informacje o uzyskanej pozytywnej decyzji odpowiedniej Komisji Bioetycznej (data i nr decyzji – w przypadku badań prowadzonych z udziałem ludzi lub zwierząt doświadczalnych); informacje gdzie i kiedy przeprowadzono badanie, opis metod i narzędzi, którymi posłużono się w celu zebrania wyników, opis zastosowanych metod analizy statystycznej;
- **WYNIKI** – część empiryczna pracy, która razem z dyskusją i wnioskami powinna stanowić ok. 50% całości pracy. Rozdział ten powinien zawierać szczegółowe wyniki przeprowadzonych badań przedstawione graficznie w formie rycin, tabel oraz opisu tekstowego bez ich interpretacji. Wyniki powinny być spójne, wykres i tabela nie mogą pozostawać bez komentarza w tekście, a te same dane nie powinny być przedstawione jednocześnie w formie rycin i tabel);
- **DYSKUSJA (OMÓWIENIE WYNIKÓW)** – część pracy która, powinna zawierać omówienie i interpretację uzyskanych wyników. Dyskusja powinna uwzględniać: przedstawienie najbardziej istotnych informacji uzyskanych dzięki przeprowadzonej analizie oraz omówienie uzyskanych wyników własnych w odniesieniu do już opublikowanych wyników innych autorów;
- **WNIOSKI** – powinny stanowić podsumowanie najważniejszych osiągnięć, uzyskane w toku realizacji pracy. Wnioski, przedstawione w formie kilku punktów powinny korespondować z założonymi celami pracy. Wnioski nie powinny być powieleniem uzyskanych wyników;
- **STRESZCZENIE** – struktura streszczenia powinna obejmować wstęp, cele pracy, materiał i metody, podsumowanie wyników badań z wnioskami. Streszczenie powinno być jednobrzmiące w języku polskim i w języku angielskim;
- **PIŚMIENICTWO** – powinno zawierać wykaz cytowanej literatury w kolejności cytowania w pracy wg stylu Vancouver. Odnośniki w tekście, numerowane cyframi arabskimi, powinny być umieszczone w nawiasie kwadratowym na końcu zdania przed kropką – [1]. Wszystkie pozycje piśmiennictwa powinny być przygotowane zgodnie z konwencją międzynarodową, skróty według Index Medicus oraz kolejno rok, tom, strony,

a w przypadku książek nazwę firmy wydawniczej, miejsce i rok wydania. Każdą pozycję podać w osobnej linii;

- **ZAŁĄCZNIKI (ANEKS)** – do pracy należy dołączyć narzędzia użyte do zebrania danych (np. ankieta, kwestionariusz). Egzemplarz pracy przeznaczony do akt powinien ponadto zawierać: Uchwałę Komisji Bioetycznej* o projekcie eksperymentu medycznego (jeśli jest wymagana), oświadczenie o samodzielnym wykonaniu pracy, oświadczenie o niepopelnieniu plagiatu oraz oświadczenie o zgodności z nośnikiem elektronicznym

* Pismo JM Rektora UM w sprawie opiniowania przez Komisję Bioetyczną prac magisterskich i licencjackich (oraz opinie prawne) z dnia 28 maja 2015 roku /RR/98/2015/.

Cytowanie czasopism

W przypadku piśmiennictwa w wykazie należy podać: nazwisko Autora/Autorów, inicjały imion, do sześciu autorów należy podać wszystkie nazwiska, a następnie wszystkie pozostałe informacje dotyczące cytowanej pracy, np.:

1. Wald DS, Bestwick JP, Morris JK, Whyte K, Jenkins L, Wald NJ. Child-Parent Familial Hypercholesterolemia Screening in Primary Care. *N Engl J Med.* 2016; 375(17): 1628-1637.

W przypadku większej niż sześć liczby Autorów, należy podać nazwiska pierwszych trzech z dopiskiem i wsp., a następnie wszystkie pozostałe informacje dotyczące cytowanej pracy, np.:

1. Yusuf S, Bosch J, Dagenais G, i wsp. Cholesterol Lowering in Intermediate-Risk Persons without Cardiovascular Disease. *N Engl J Med.* 2016; 374(21): 2021-2031. doi: 10.1056/NEJMoa1600176

Cytowanie książek

Każda pozycja powinna zawierać kolejno od lewej strony: nazwiska wszystkich autorów wraz z inicjałami imion, tytuł książki, wydawnictwo, rok wydania, np.:

1. Szczeklik A. (red.) *Choroby wewnętrzne. Tom 1.* Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006.

Cytowanie rozdziałów z książek – gdy autor rozdziału nie jest autorem książki

1. Piątek A. Doskonalenie jakości opieki pielęgniarskiej [w:] Ksykiewicz-Dorota A. (red.) Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej. Wyd. CZELEJ, Lublin 2004: 161-184.

Cytowanie stron internetowych

1. Dyslipidaemias 2016 (Management of). ESC Clinical Practice Guidelines. [online] <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Dyslipidaemias-Management-of> (dostęp 27.08.2016).

III. Wytoczne edytorskie

1. Praca powinna być napisana na arkuszu papieru A4, czcionką Times New Roman, kolor czarny o wielkości 12 pkt, z odstępem między wierszami – 1,5 interlinii, odstęp przed 0 pkt, odstęp po 0 pkt.
2. Tekst pracy powinien być wyjustowany, marginesy na stronie odpowiednio ustawione: górny, dolny oraz prawy: 2,5 cm; lewy – 3,5.
3. W celu oddzielenia od siebie nowych myśli powinno się stosować akapity – wcięcia tabulatorem.
4. Wszystkie strony pracy zaczynając od pierwszej strony spisu treści powinny być ponumerowane – numeracja cyframi arabskimi (numeracja stron w stopce, u dołu strony, po prawej stronie).
5. Numeracja rozdziałów i podrozdziałów powinna być co najwyżej trzypoziomowa, tekst tytułów powinien być wyrównany do lewego marginesu, tytuły rozdziałów powinny być napisane pogrubioną czcionką 14 pkt, a tytuły podrozdziałów pogrubioną czcionką o wielkości 12 pkt, (nie należy stawiać kropek na końcu tytułów, rozdziałów i podrozdziałów).
6. Rozdziały powinny zaczynać się od nowej strony, podrozdziały według zasady: jeśli tekst dochodzi do 2/3 strony, to nowy podrozdział zaczyna się od nowej strony.
7. Tabele, ryciny i fotografie powinny być opisane tytułem, czcionką 10 lub 12 pkt, bez odstępów międzyliniowych. Należy przedstawić spis tabel i rycin, tj. podać numer tabeli /ryciny, tytuł i stronę pracy, na której je umieszczono.
8. Fotografie powinny być opatrzone informacją, kto jest ich autorem. W przypadku źródeł internetowych należy podać autora, adres strony internetowej i datę wejścia.

9. Wszystkie tabele, ryciny, fotografie powinny być numerowane w sposób ciągły w całej pracy, zgodnie z ich kolejnością omawiania w tekście pracy, dla każdego typu obowiązuje osobna numeracja.
10. Wszystkie pojedyncze litery z końca wiersza powinny być przeniesione do wiersza następnego.
11. Wszystkie skróty użyte w pracy przy pierwszym ich użyciu powinny być rozwinięte (wyjaśnione).

Praca dyplomowa w formie papierowej stanowi wydruk komputerowy, oprawiony zgodnie z zasadami określonymi w § 13 Zarządzenie nr 87/2019

Pracę dyplomową należy wydrukować na białym papierze formatu A4, dwustronnie z wyjątkiem stron, o których mowa w ust. 4 Zarządzenie nr 87/2019

Drukując pracę dyplomową dwustronnie, należy uruchomić funkcję „marginesy lustrane” – w celu ustawienia szerokości marginesów umożliwiającej poprawne oprawienie pracy.

Na stronach nieparzystych należy wydrukować:

- 1) stronę tytułową;
- 2) stronę zawierającą informacje, o których mowa w § 9 ust. 3 Zarządzenie nr 87/2019;
- 3) spis treści;
- 4) streszczenia w języku polskim i angielskim.

Na końcu pracy dyplomowej umieszcza się następujące dokumenty:

- 1) oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu i oryginalności pracy dyplomowej (załącznik nr 5);
- 2) oświadczenie o zgodności papierowej wersji pracy dyplomowej z wersją elektroniczną (załącznik nr 6);
- 3) oświadczenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie oraz wykorzystanie pracy do celów naukowych, badawczych i edukacyjnych (załącznik nr 7) w przypadku prac dyplomowych przygotowanych na zlecenie lub przy współdziałaniu podmiotów zewnętrznych;
- 4) opinię Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi – w przypadkach o których mowa w § 6 ust. 1;
- 5) oświadczenie promotora o akceptacji pracy dyplomowej, o którym mowa w § 11 ust. 3.

Dokumenty umieszczone na końcu pracy dyplomowej powinny być wydrukowane jednostronnie.

Praca dyplomowa powinna być oprawiona:

1) w twardą oprawę w kolorze granatowym, z napisem: PRACA LICENCJACKA lub PRACA MAGISTERSKA albo

2) w miękką oprawę (z przodu – folia przezroczysta, z tyłu – karta tekturowa):

a) zaciskową, o twardym grzbiecie i miękkiej okładce albo

b) wykonaną metodą termobindowania.

Egzemplarz pracy dyplomowej przeznaczony dla promotora lub recenzenta może mieć inną formę niż wskazana w ust. 1, ustaloną odpowiednio z promotorem lub recenzentem.

Do egzemplarza pracy dyplomowej składanego w dziekanacie w formie papierowej student zobowiązany jest dołączyć pracę dyplomową w formie elektronicznej utrwalonej cyfrowo na płycie CD w formie nieedytowalnego pliku PDF oraz formie edytowalnego pliku tekstowego w formacie doc, docx, odt, sxw lub rtf.

Treść pracy dyplomowej złożonej w formie elektronicznej musi być zgodna z treścią pracy dyplomowej złożonej w formie papierowej.

Płytę CD, opatrzoną imieniem i nazwiskiem autora oraz tytułem pracy, umieszcza się w papierowej kopercie przyklejonej do trzeciej strony okładki.

Termin złożenia pracy zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 31, p.4)

UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI (*Times New Roman 14 pkt*)
WYDZIAŁ ..... (*TNR 16 pkt*)

JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE/ STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA/ STUDIA
DRUGIEGO STOPNIA (*TNR 12 pkt*)
KIERUNEK: .....(*TNR 12 pkt*)
specjalność: ..... (*TNR 12 pkt*) (*jeśli jest*)

IMIĘ I NAZWISKO (*TNR 12 pkt*)
NR ALBUMU (*TNR 12 pkt*)

TYTUŁ PRACY (*TNR 18 pkt*)
(Tytuł pracy w języku angielskim) (*TNR 14 pkt*)

Praca licencjacka/magisterska napisana pod kierunkiem
naukowym: (*całość: TNR 12 pkt*)
Promotor:.....
Opiekun:..... (*jeśli jest*)
w Katedrze ..... /Zakładzie.....
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Łódź 20.... (*TNR 12 pkt*)